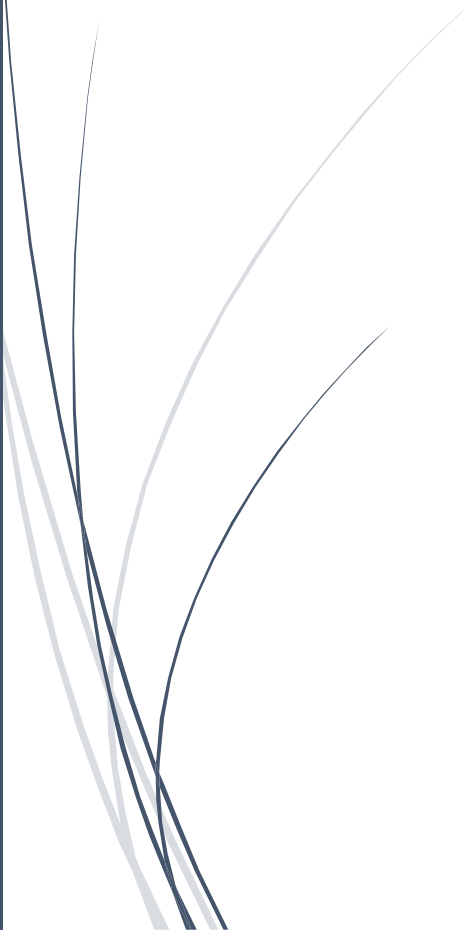

14.05.2021

En diskursanalyse av norske
mediers journalistikk i
etterkant av stormingen av
kongressen 6.januar 2021
FoU-oppgave i MGLU3512

Siri Hagstrøm
Semester: Vår 2021
Veileder: Jean Bergane

 NTNU

Sammendrag

Denne FoU-oppgaven er en kvalitativ studie som baserer seg på kritisk diskursanalyse av norske mediers journalistikk i kjølvannet av angrepet på kongressbygningen i Washington DC den 6.januar 2021. Oppgavens fokus er på mediernes fremstilling av konspirasjonsteorier og har munnet ut i følgende problemstilling:

«hvilke diskurser dominerer artiklene som ble publisert i VG og NRK om hvem som sto bak angrepet på kongressbygningen i USA 6. januar 2021?»

Studien viser at i forbindelse med dekningen av stormingen av kongressen har mediene fortsatt mye å gå på når det kommer til normalisering av konspirasjonsteoretikere. Det er selve fraværet av en nyansert bruk av begrepet som er med på å bidra til at konspirasjonsteoretikerne fortsatt blir stigmatisert. I alle artiklene jeg har brukt i min analyse er det et stort fokus på QAnon og gruppen blir tett knyttet opp til konspirasjonsteori-begrepet. Når forskning viser at så og si *alle* mennesker tror på konspirasjonsteorier er det stigmatiserende og kun bruke eksempler fra de mest «ekstreme» konspirasjonsteoriene når de bruker begrepet i artikler.

Innholdsfortegnelse

1.0.0 Innledning	3
1.1.0 Valg av materiale og metode	3
2.0.0 Teori og tidligere forskning	4
2.1.0 Konspirasjonsteorier	4
2.1.1 Hvem tror på konspirasjonsteorier?	4
2.2.0 QAnon	5
2.2.1 Opprinnelse	6
2.2.2 Forestillinger	6
2.3.0 Angrepet på kongressbygningen	7
2.4.0 Konspirasjonsteorier i media	8
2.5.0 Stigmatisering av konspirasjonsteorier	9
3.0.0 Metode	9
3.1.0 Diskurser og diskursanalyse	10
3.2.0 Kritisk diskursanalyse	11
3.3.0 Dokumentanalyse	11
3.4.0 Reliabilitet og validitet	12
4.0.0 Analyse	12
4.1.0 Innledning	12
4.2.0 Kontekst	13
4.2.1 Hvor, når og hvordan?	13
4.3.0 Innhold	14
4.3.1 Kilder	14
4.3.2 Fokus	15
4.4.0 Retoriske grep	16
4.4.1 Ordvalg	16
4.4.2 Stil og tone	17
5.0.0 Drøfting	17
5.1.0 Kontekst	18
5.2.0 Innhold	19
5.3.0 Retoriske grep	20
5.4.0 Avsluttende refleksjoner	21
6.0.0 Konklusjon	22
7.0.0 Litteraturliste	23
8.0.0 Analysemateriale	25
9.0.0 Vedlegg	26
9.1.0 Figur 1	26
9.2.0 Figur 2	30
9.3.0 Figur 3	34

1.0.0 Innledning

Millioner av mennesker verden over har de siste årene blitt tilhengere av internettbevegelsen og konspirasjonsteorien QAnon (Skybakmoen, 2020). Særlig i USA har bevegelsen vokst seg til å få stor politisk innflytelse. En undersøkelse gjennomført av YouGov i 2021 viste at 30% av republikanere i USA har et positivt syn på konspirasjonsteorien (The Economist/YouGov, 2021, s. 111). Da resultatet fra presidentvalget i 2020 skulle godkjennes i den amerikanske kongressen 6. januar 2021 tok flere aktivister seg inn i kongressbygningen. Deltakerne i stormingen inkluderte blant annet nasjonalister, Trump-supportere, høyreekstreme og QAnon-tilhengere.

I kjølvannet av kongressangrepet skrev samtlige norske medier om hendelsesforløpet, og begrepet «konspirasjonsteori» gikk igjen i flere av dem. Tidligere forskning på konspirasjonsteorier har ofte fremstilt menneskene som tror på dem som syke og uvitende, mens nyere forskning nå omtaler konspirasjonsteoretikere som vanlige folk. Mediene er derimot ikke like nytenkende som forskerne. Nyhetsartikler om konspirasjonsteorier bærer fortsatt preg av stigmatisering. Gjennom en diskursanalytisk metode skal jeg se på hvordan VG og NRK omtalte de som sto bak angrepet på kongressbygningen, og hvilke diskurser som dominerer artiklene. Mer spesifikt vil oppgavens problemstilling være **«hvilke diskurser dominerer artiklene som ble publisert i VG og NRK om hvem som sto bak angrepet på kongressbygningen i USA 6. januar 2021?»**

1.1.0 Valg av materiale og metode

Materialet jeg skal analysere er nyhetsartikler om angrepet på kongressen fra de to største norske mediehusene; VG og NRK. For å finne analyseobjekter satt jeg tre krav:

1. Artikkelen måtte være skrevet innen to dager etter angrepet.
2. Artikkelen måtte inneholde begrepet «konspirasjonsteori», «konspirasjonsteorier» eller «konspirasjonsteoretiker».
3. Artikkelen måtte være publisert i ett av de to største mediehusene i Norge

For å kunne ta for meg omtalen av konspirasjonsteorier i nyhetsartikler var det naturlig å benytte metoden kritisk diskursanalyse samt noen innslag fra dokumentanalyse. Denne metoden gir mulighet til å avdekke retoriske virkemidler og meninger i språket. Jeg har en hypotese om at jeg vil finne en eller begge av hoveddiskursene som eksisterer om konspirasjonsteoretikere: stigmatiserings- og normaliseringsdiskurs. Dette begrunnes i at konspirasjonsteoretikere har blitt stigmatisert helt siden 1950-tallet (Thalman, 2019). Normaliserings-diskurs benyttes som en motdiskurs.

2.0.0 Teori og tidligere forskning

2.1.0 Konspirasjonsteorier

Konspirasjonsteorier går langt tilbake i tid. Frem til slutten av 1800-tallet var det vanlig å forklare store hendelser med at de var planlagt i skjulte sammensvergelses av mektige krefter, men begrepet «konspirasjonsteori» ble ikke allment før midten av 1800-tallet. Det finnes flere definisjoner på konspirasjonsteorier. Dyrendal og Emberland (2019) beskriver konspirasjonsteorier som forklaringer på hvorfor ting går galt. Når vi bruker begrepet «konspirasjonsteori» sikter vi til utarbeidede tanker om sammensvergelses som kjennetegnes av logiske feilslutninger, dårlig analytisk tenkning og en hyperaktiv leting etter skjulte sammenhenger (s.26). Enkelt sagt påstår konspirasjonsteoretikerne at det er skjulte og onde aktører som sørger for at ting går galt. Det er svært normalt å tenke konspirasjonsteoretisk. Dyrendal og Emberland går så langt som å si at det er helt nødvendig at vi er i stand til å gjøre det (s. 41). Begrunnelsen for dette er at vi må være i stand til å oppdage fare, og at den som er passelig oppmerksom har større overlevelsessjanser. Men det dreier seg om å finne et balansepunkt. Samtidig som du skal være kritisk så er det uheldig dersom du blir så mistenksom at man gjør alle rundt seg til fiender.

En faktor som gjør konspirasjonsteoriene problematiske er at de troende ofte nekter å ta det inn over seg når noe viser at teoriene deres ikke stemmer. Dette illustrerer at konspirasjonsteorier utgjør noe som kalles monologiske trossystemer. Et monologisk trossystem baserer seg på at alt henger sammen, og at alt kan gis en intern forklaring i samsvar med trossystemet (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 30). I praksis vil dette si at fraværet av beviser brukes i seg selv som bevis på konspirasjonens eksistens. Den monologiske tenkemåten er en av grunnene til at konspirasjonsteoriene er svært selektive til forskning. Isteden bruker de ulike strategier for å bevise at deres teori er sann. Den vanligste strategien er det som kalles «anomalijakt» (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 33). Det vil si at man leter etter feil og tilsynelatende motsigelser. Problemet med denne strategien er at den kun viser at en forklaring har mangler og problemer, den er ikke like godt underbygget som den forklaringen den skal erstatte.

2.1.1 Hvem tror på konspirasjonsteorier?

Konspirasjonstenkning er svært utbredt og betraktet som helt normalt. Menneskets forestillingsevne gjør at vi kan finne og fortelle om forbindelser og knytte det sammen i mønstre som skaper årsakssammenhenger (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 42). Slik årsak-virkning-tenkning produserer mening og gir oss en følelse av sammenheng og kontroll. Slik tenkning er sentralt i konspirasjonsteorier, men det betyr ikke at alle mennesker er konspirasjonstroende. En vesentlig

årsak til konspirasjonstenkning er situasjoner som skaper frykt og usikkerhet (Van Proojien, 2018, s. 23). Eksempel på slike situasjoner er terrorangrep, pandemier, kriger, revolusjoner, naturkatastrofer, finanskriser og mer. Slike hendelser sjokkerer samfunnet og mange ønsker å finne svar, det fører ofte til konspirasjonstenkning. Koronapandemien er et godt eksempel på dette. Ikke lang tid etter at viruset ble kjent dukket også konspirasjonsteoriene opp. For å forstå hvorfor frykt og usikkerhet er så tett koblet til konspirasjonsteorier må vi se på hvordan mennesker takler slike følelser. De fleste reagerer med å bli mer oppmerksom på omgivelsene. Dette kan føre til at noen blir mer skeptisk til myndighetene. Innbyggere som tenker konspiratorisk om myndighetene er også mer sannsynlig til å være skeptisk til det myndighetene sier og komme opp med nye konspirasjonsteorier (Van Proojien, 2018, s. 25).

2.2.0 QAnon

QAnon er en konspirasjonsteori som oppsto i etterkant av presidentvalget i USA i 2016. Ifølge tilhengere av denne konspirasjonsteorien ble Donald Trump sendt til verden for å stoppe noe de kaller en etablert sammensvergelse i den politiske, økonomiske og kulturelle eliten (Færseth & Dyrendal, 2021). QAnon er knyttet til en rekke kriminelle hendelser og blir kalt en mulig intern terrortrussel. QAnon er en internettbevegelse som oppsto på internettforumet 4chan i 2017, og siden har bevegelsen bredt seg utover flere internettforumer (Papasavva, Blackburn, Stringhini, Zannettou & Cristofaro, 2021, s. 1). I desember 2018 flyttet «Q» til 8chan, men plattformen ble stengt ned i august 2019 før den gjenoppsto som 8kun i november 2019. I dag opererer Q fortsatt på 8kun. «Mainstream» sosiale medier som Reddit, Twitter og Facebook har bannet QAnon-relaterte grupper og samtaler, men tilhengerne opererer fortsatt på disse plattformene under ulike kodenavn. QAnon-bevegelsen har oppnådd enorm popularitet og en undersøkelse gjennomført av YouGov i 2021 viste at 30% av republikanere i USA har et positivt syn på konspirasjonsteorien (The Economist/YouGov, 2021, s. 111). Spesielt under valgkampen i 2020 var QAnon-bevegelsen godt synlig. Tilhengere med plakater og klær med «Q» og slagordet WWG1WGA (Where we go one, we go all) ble ofte observert på demonstrasjoner og Trump-møter. Under valget i 2020 var det minst 25 personer med direkte tilknytning til bevegelsen som stilte til valg for kongressen og minst 2 stykker ble valgt inn (Aliapoulos, Papasavva, Ballard, Cristofaro, Strighini, Zannettou & Blackburn, 2021, s. 1) Selv etter Trumps nederlag under valget i 2020 ser det ut til at bevegelsen lever i beste velgående (Færseth & Dyrendal, 2021).

2.2.1 Opprinnelse

Som nevnt tidligere oppsto QAnon på internettforumet 4chan i oktober 2017. En anonym bruker med brukernavnet «Q» postet ett nytt innlegg under diskusjonstråden /pol/ der tittelen var «Calm before the Storm». I innlegget hevder «Q» at hen har høy sikkerhetsklarering på innsiden av de amerikanske myndighetene og har det «Q» kaller «Q level» altså Q-klarering. (Aliapoulios m.fl., 2021, s. 2). «Q» hevder å sitte på dokumenter som kan bevise en satanistisk pedofil-ring internt i det amerikanske statsapparatet, spesielt knyttet opp mot det demokratiske partiet. I det første innlegget hevder «Q» at Hillary Clinton har blitt anholdt, men ikke enda arrestert. Videre hevder «Q» at statsapparatet hadde flere kriminelle elementer, og at Trump skal være med på å avdekke disse. Postene som «Q» postet på 4chan og senere 8chan/8kun er kjent som «Q-drops». «Q-dropsene» er kryptiske og meldinger som følgerne tolker i forsøk på å forstå og avsløre «dypstaten».

2.2.2 Forestillinger

QAnon er en konspirasjonsteori som er satt sammen av mange ulike konspirasjonsteorier, noe som kalles «superkonspirasjonsteori». Superkonspirasjonsteorier er i det store og hele forankret i etablerte ideologier som religiøs fundamentalisme og politisk ekstremisme (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 34). En av de forestillingene som folk flest assosierer med QAnon er at det eksisterer overgrepssringer mot barn i forbindelse med politiske og økonomiske eliter. «Q» hevder at hen sitter på dokumenter som kan avsløre dette nettverket av satanisme, pedofili, sexhandel og kannibalisme blant samfunnstopper i USA. Konspirasjonsteorien bygger på mange eldre konspirasjonsteorier og den viktigste er forestillingen om «dypstaten». Dypstaten hevdes å være en bevegelse internt i det amerikanske statsapparatet. I tillegg mener QAnon at denne skjulte eliten har forbindelser til økonomiske og kulturelle eliter, i tillegg til filmstjerner i Hollywood (Færseth & Dyrendal, 2021). Koblingen mellom satanisme, pedofili og QAnon stammer fra eldre konspirasjonsteorier og fra nyere tid kan den kobles opp mot teorien «Pizzagate» fra 2016. Konspirasjonsteorien hevdet at det ble drevet systematiske overgrep av sentrale politikere i det demokratiske partiet mot barn i kjelleren på pizzarestauranten «Comet Ping Pong» i Washington DC (Færseth & Dyrendal, 2021).

Flere forskere har sammenligner QAnon-bevegelsen med millenarisme. Millenarisme karakteriseres ved troen på at verden snart skal gå under. Begrepet knyttes til en form for idé om at vi nærmer oss en form for endetid, og hvor målet er å vende tilbake til eller opprette ett ideelt samfunn (Pettersen & Dyrendal, 2008, s. 27). Det er flere trekk som gjør at QAnon kan kobles opp mot millenarisme, blant annet: Trump som frelsesskikkelse, forestillingen om at det er en endelig dato der den satanistiske eliten vil bekjempes og måten feilslåtte profetier ble håndtert på (Færseth & Dyrendal,

2021). «Q» nevner flere ganger at en «storm» er på vei og det er da Trump skal fri verden fra den satanistiske eliten. Dette var en av årsakene til at flere QAnon-tilhengere var med på stormingen av kongressen i 2021. Flere av QAnon-tilhengere er også sterkt knyttet opp til religion, blant annet konservativ kristendom og alternativ religiøsitet. At det er sammenheng mellom konspirasjonskultur og alternativ religion er ikke uvanlig, og kalles for *konspiritualitet* (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 37).

2.3.0 Angrepet på kongressbygningen

Under en politisk markering utenfor Det hvite hus den 6. januar 2021 oppsto det et voldelig angrep på den amerikanske kongressbygningen i Washington DC. Markeringen var i utgangspunktet en fredelig demonstrasjon mot valgresultatet i presidentvalget i 2020. Den 6.januar skulle nemlig Senatet og Representantenes hus godkjenne valgresultatet der Joe Biden gikk av med seieren. Handlingen ble i stor grad fremprovosert av Donald Trump som holdt et folkemøte like før kongressen ble stormet. Trump hadde lenge før denne dagen spredt konspirasjonsteorier om at valget var rigget. Trump «cover-up» (Thalmann, 2019, s. 187). I tillegg til flere Twitter-meldinger sa Donald Trump på slutten av sin tale «hvis dere ikke slåss som helvete, vil dere ikke ha noe land lengre» og ba tilhengerne om å sette kursen mot Capitol Hill (Jor, 2021). Mengder av mennesker brøt seg forbi politisperringene og stormet bygningen. Flere kom seg helt inn til Senatets møtesal og kontoret til Representantenes hus «Speaker» Nancy Pelosi. Godkjenningen av valgresultat ble satt på pause, og kongressmedlemmene inkludert visepresident Mike Pence ble evakuert. Fem personer døde og rundt 50 polititjenestemenn ble skadet under angrepet.

Hvem som sto bak angrepet har vært diskutert i ettertid, og mediene var tidlig ute med å tildele skyld. Realiteten er at det var alle slags type mennesker som var med å storme kongressbygningen den 6. januar. Deltakerne i stormingen inkluderte hovedsakelig republikanere og Trump-supportere. Blant disse var det medlemmer i høyreekstreme organisasjoner, militsmedlemmer, nynazister, Proud Boys-medlemmer og mennesker med tilknytning til QAnon. Flere QAnon-tilhengere tolket Donald Trump sin oppfordring som at «stormen» var i gang. Det var nå Donald Trump skulle frelse verden fra «dypstaten». Hvem som sto bak angrepet og hvordan mediene fremstilte det skal jeg komme nærmere inn på i analysen og drøftingen.

2.4.0 Konspirasjonsteorier i media

Det finnes ikke mye litteratur om konspirasjonsteorier i media, men det finnes en del om religion. Troen på konspirasjonsteorier kan til en viss grad ligne på tro på religion og som nevnt tidligere kobles ofte konspirasjonsteorier opp mot konservativ kristendom og nyreligiøsitet. Nyreligiøsitet er en samlebetegnelse for nyere religiøse strømninger, for eksempel Scientologi og New Age (Døving & Kraft, 2013, s. 25). Nyreligiøsitet kan fremstå som forvirrende og det skyldes blant annet at den bryter med etablerte forestillinger om hva religion er. Mediene er også med på å forsterke denne forvirringen ved å presentere det som enten underholdning, livsstilsalternativer eller udiskutable fakta (Døving & Kraft, 2013, s. 25). Dette kan også overføres til konspirasjonsteorier. Konspirasjonsteorier er på mange måter et populærkulturelt fenomen, men det må samtidig tas på alvor. Tro på konspirasjonsteorier kan få fatale konsekvenser. Det har vi sett mange ganger tidligere, som ved stormingen av kongressen tidlig i 2021.

Joseph E. Uscinski har skrevet om hvordan journalister bør skrive om konspirasjonsteorier (2018). Han mener at i et forsøk på å hindre konspirasjonsteorier gjør journalister mange tvilsomme antagelser uten bevis (s. 443). Videre hevder han at det gjøres mange feilslutninger og blinde påstander om konspirasjonsteorier i «mainstream» medier (s. 443). En av misforståelsene som mediene legger stor vekt på er at det er flest republikanere og konservative mennesker i USA som tror på konspirasjonsteorier. Dette er ikke tilfelle. Undersøkelser finner ikke store beviser for dette. Det er noen studier som viser at konservative har større sannsynlighet for å tro på konspirasjonsteorier enn liberale, men forskjellene er ikke særlig store og er ikke store nok til å rettferdiggjøre retorikken (Uscinski, 2018, s. 444). «Mainstream» media har ofte en tendens til å referere til konspirasjonsteoretikere med et språk som tilsier at de er psykisk syke. Det er åpenbart at noen er det, men majoriteten av mennesker som tror på konspirasjonsteorier er ikke syke på noen måter. Uscinski sier derfor at journalister skal være forsiktige med å antyde sykdom hos konspirasjonsteoretikere da dette kan føre til unødvendig stigmatisering (s. 446). En annen årsak til stigmatisering er medienes jag etter klikk. Konspirasjonsteorier har blitt skrevet mye om de siste årene og man sitter igjen med et inntrykk av at vi er på det høyeste punktet noensinne i konspirasjonstenkning. Konspirasjonsteorier ser kanskje mer relevant og betydningsfullt ut nå i 2021 enn det gjorde før, men faktum er at det ikke er noe bevis for at mennesker er mer åpne for å tro på konspirasjonsteorier i dag enn tidligere (Uscinski, 2018, s. 446). Den enorme mediedekningen rundt konspirasjonsteorier er med på å spre feilinformasjon og bidrar til ytterligere stigmatisering av konspirasjonsteoretikerne.

2.5.0 Stigmatisering av konspirasjonsteorier

Helt siden 1950-tallet har det vært en stigmatisering av de som tror på konspirasjonsteorier (Thalmann, 2019). Konspirasjonsteorier har en tendens til å bli stemplet som sykt, uhørt og latterlig. De siste årene har noe imidlertid endret seg. Mediene skriver mer om det og i forbindelse med politikk i USA har mediene lagt opp til en problematisering av konspirasjonsteorier. Den ironiske sideeffekten av dette er at konspirasjonsteorier har blitt mer synlig enn tidligere. Den konstante mediedekningen har altså gitt mye oppmerksomhet til konspirasjonsteorier – noe som har ført til at flere har hørt om det og begynt å tro på det (Thalmann, 2019, s. 190). Populærkulturen spiller også en viktig rolle for statusen til konspirasjonsteorier. Konspirasjonsteorier har alltid vært populært, men etter den kalde krigen har statusen til konspirasjonsteorier økt markant (Thalmann, 2019, s. 191). Thalmann hevder at populærkulturen har vært med på å gi en økt kunnskap rundt konspirasjonsteorier og et resultat av dette kan være at konspirasjonsteorier har blitt mindre stigmatisert de siste årene (2019, s. 191).

Det er viktig at konspirasjonsteorier blir tatt på alvor. Å tenke med bruk av dårlige prosedyrer kan få stygge konsekvenser. Å tro på konspirasjonsteorier er skadelig både for dem som tror på dem, dem som er ofre for dem, og for allmennheten (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 128). Noen konkrete eksempler er at konspirasjonsteorier om vaksiner senker menneskets tilbøyelighet til å vaksinere seg, konspirasjonsteorier om klimaendringer gjør at folk blir mer skeptiske til å godta klimatiltak og konspirasjonsteorier gjør borgere mindre tilbøyelige til å delta i demokratiske prosesser som valg (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 129). Stigmatisering og latter er ikke løsningen på problemet. Selvfølgelig skal ikke konspirasjonstroende slippe å bli motsagt, men en åpen dialog kan føre til mindre stigma.

3.0.0 Metode

For å besvare oppgavens problemstilling vil jeg benytte meg av en diskursanalytisk metode. Grunnen til at valget falt på denne metoden er at den er godt egnet for å analysere nyhetsartikler. Materialet jeg skal analysere er artikler publisert hos VG og NRK i etterkant av angrepet på kongressen 6.januar 2021. Mer konkret skal metoden hjelpe meg å besvare hvilke diskurser som er dominerende i omtalen av konspirasjonsteorier i artiklene. Jeg vil også benytte meg av noen perspektiver fra dokumentanalyse. Jeg vil videre redegjøre for diskursanalyse, kritisk diskursanalyse og dokumentanalyse.

3.1.0 Diskurser og diskursanalyse

Begrepet «diskurs» har mange ulike definisjoner, men enkelt forklart dreier det seg om meningsproduksjon (Dyrendal, 2016, 0:28). Diskurser er sentrert utelukkende rundt språk. En diskurs er knyttet til en bestemt brukergruppe, formes på en bestemt måte og har grenser for hva som er akseptabelt innhold og fremgangsmåte. Diskursen tilhører et fellesskap av «brukere», som deler en del verdier og måter og samtale på. Dette dreier seg om hvordan et begrep får betydning, hva begrepet betyr i dette fellesskapet, hvilke regler vi kan se i hvordan diskursen utformes og hvor diskursen er (Dyrendal, 2016, 3:20). Innenfor en diskurs skapes et bilde av hvordan verden eller et spesielt tema er, for eksempel «konspirasjonsteori». Innenfor denne diskursen er det visse «regler» som styrer hva som er tenkelig om temaet. Det er også visse type aktører som brukes som eksempler. Dersom vi bruker «konspirasjonsteoretiker» som eksempel vil vi for eksempel se at QAnon-tilhengere brukes som et eksempel. Dette er med på å personifisere temaet og er med på å gi resten av befolkningene et inntrykk av hva en konspirasjonsteoretiker er. Diskurser er alltid i bevegelse – det vil si at det alltid er uenigheter innad i diskursfellesskapet (Dyrendal, 2016, 7:20).

Diskursanalyse er et verktøy som gjennom begrep, spørsmål og krav om sammenheng kan gi nyttig læring. Selve hovedpoenget med diskursanalyse er å analysere mening som en del av det generelt sosiale der mening dannes (Neumann, 2001, s. 38). Man ser først og fremst på språket, for språkets oppgave er primært å skape mening. Dyrendal (2016) skisserer tre vanlige forutsetninger i diskursanalytiske teorier. En av de er språkteoretisk, nemlig poststrukturalisme. Det vil si at ord i seg selv ikke betyr noe – det er det sosiale samspillet som gir mening til ordene. Språket er et eget system. Ord får betydning i møte med andre ord. Her finner vi også et sosialkonstruktivistisk element. Samfunnet skapes av mennesker som samspiller med hverandre (Dyrendal, 2016, 1:50). Diskurser er et resultat av samfunnet, og de brukes i samfunnet. Til dette hører det til noen epistemologiske poenger: «kunnskap» er også noe som er sosialt konstruert. Den franske filosofen Michel Foucault regnes som grunnleggeren av diskursteorien. Han sa at «sannheten» er en «diskursiv konstruksjon». Hva som er sant og usant kan endre seg når omgivelsene endrer seg (Dahl, 2019). På grunn av disse tingene ligger det mye makt i diskurser. Foucault mener at makt ikke tilhører spesielle individer eller stater, men at makten er spredt utover i sosial praksis (Dahl, 2019).

I min analyse har jeg identifisert to diskurser: stigmatiserings- og normaliseringsdiskurs. Begge diskursene er knyttet opp mot konspirasjonsteori-begrepet. Selv om det er mulig å identifisere flere diskurser i artiklene har jeg valgt å begrense analysen av hensyn til oppgavens omfang. Jeg vil presentere de to diskursene nærmere i analysekapittelet.

3.2.0 Kritisk diskursanalyse

Kritisk diskursanalyse er en forskningsmetode som har ambisjon å beskrive, forklare og kritisere språkbruk som tilslører eller dekker over problematiske samfunnsforhold (Grue, 2011, s. 112). Kritikken som utføres i en kritisk diskursanalyse har som hensikt å synliggjøre de ideologiske premissene for ulike former for språkbruk. Med ideologi menes det oppfatninger om hvordan verden ser ut og hvordan den *bør* se ut (Grue, 2011, s. 112). Det finnes ingen fastsatt oppskrift på kritisk diskursanalyse, men det er en fellesbetegnelse på forskning som deler mye av det samme teoretiske grunnlaget. Teorien skal bidra til å forstå hvordan språk og samfunn påvirker hverandre (Grue, 2011, s. 113). Kritisk diskursanalyse henger tett sammen med politikk. Konspirasjonsteorier i dette tilfelle kobles også opp mot politikk i USA. Konspirasjonsteorier er ikke en del av emnene som tidligere har vært av interesse for kritisk diskursanalyse, men de siste årene har konspirasjonsteorier gjort seg sterkt synlig i valgkamper slik vi kan se QAnon har gjort i USA. Konspirasjonsteorier har blitt en viktig faktor i samfunnsdebatten og det er derfor svært interessant å se hvilke diskurser som er tydelige hos de norske mediene når de skriver om konspirasjonsteorier. Mediene har en viktig rolle når det kommer til diskurser. Mediene har tillitt i store deler av befolkningen og har derfor stor innflytelse på befolkningens oppfattelse av ord og begreper. Begrunnet i sosialkonstruktivistisk teori kan man si at mediene i stor grad er med på å forme samfunnets dominerende eller hegemoniske diskurser (Tjora, 2020).

3.3.0 Dokumentanalyse

Diskursanalyse og dokumentanalyse kan være overlappende, jeg vil derfor i min analyse kombinere disse to metodene. Når vi snakker om dokumentanalyse brukes ordet dokument om alle skriftkilder som er relevante for forskningen (Christoffersen & Johannesen, 2012, s. 87). Dokumenter kan ha mange former, blant annet brev, notater, stortingsmeldinger og artikler. I denne oppgaven skal jeg analysere nyhetsartikler. Artikler gir oss informasjon om et saksforhold nedtegnet på et spesielt tidspunkt og et spesielt sted, og sier noe om forfatterne, deres virkelighetsforståelse, meninger og faktabeskrivelser som forfatterne ønsker å presentere (Christoffersen & Johannesen, 2012, s. 88). For å kunne analysere nyhetsartikler kan man lage et analyseskjema. I et slikt analyseskjema vil jeg ha med kontekst, innhold og retoriske grep. En dokumentanalyse kan fint kombineres med en kritisk diskursanalyse da retoriske grep også har innvirkning på diskurser.

Under kontekst vil jeg blant annet se på hvilken avis det er skrevet i, når det er skrevet, hvordan det er skrevet og hvem som har skrevet det. Under innhold vil jeg se på hvilke fakta som presenteres, hva som er fokuset og hvilke kilder som brukes. Under retoriske grep vil jeg blant annet se på ordvalg og

stil og tone. Retoriske grep ligger tett opp under diskurser så jeg vil blant annet se på hva slags ordvalg de bruker når de skriver om konspirasjonsteoretikere.

3.4.0 Reliabilitet og validitet

I all forskning er det et grunnleggende spørsmål om hvor pålitelig data er. På forskningsspråket kalles dette for *reliabilitet*. Dette knyttes til nøyaktigheten av undersøkelsens data, altså hvilke data som brukes, hvordan de samles inn på og hvordan de bearbeides (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 23). For å finne ut datas reliabilitet på kan man for eksempel gjenta den samme forskningen med forskjellige ukers mellomrom eller flere forskere kan gjennomføre den samme forskningen. Etter som dette er en kvalitativ studie av nyhetsartikler er det ikke like lett å teste dataens reliabilitet på samme måte som ved en kvantitativ studie. I kvalitativ forskning er det aldri perfekt reliabilitet siden folk tolker ulik. Etersom datamaterialet mitt er lite og jeg vil forklare og vise i detalj hvordan jeg gjennomfører metoden, vil det fortsatt være relativt høy reliabilitet på forskningen.

Data er representasjoner av virkeligheten det er derfor et sentralt spørsmål hvor godt data representerer fenomenet (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 24). På forskningsspråket kalles dette for validitet. Det skilles mellom ulike former for validitet, men i dette tilfelle vil jeg kun ta for meg begrepsvaliditet. Det handler om hvorvidt dataene er gode representasjoner av det generelle fenomenet. For å finne ut om indikatorer er valide eller ikke handler det mye om å bruke sunn fornuft, men det går også an å gjennomføre validitetstester. I min forskning har jeg valgt ut data fra de to mest leste avisene i Norge noe som gjør dataene mer representative enn om jeg for eksempel hadde valgt data fra mindre medier.

4.0.0 Analyse

4.1.0 Innledning

I dette kapittelet skal jeg analysere et utvalg artikler som ble publisert i VG og NRK i etterkant av kongressangrepet 6. januar 2021. Som nevnt innledningsvis satt jeg tre krav til analysematerialet:

1. Artikkelen måtte være skrevet innen to dager etter angrepet.
2. Artikkelen måtte inneholde begrepet «konspirasjonsteori», «konspirasjonsteorier» eller «konspirasjonsteoretiker».
3. Artikkelen måtte være publisert i ett av de to største mediehusene i Norge

Artiklene som jeg har brukt i analysen er listet opp under «materiale» under litteraturlisten. Artiklene er fra VG og NRK, men jeg har i tillegg valgt å ta med en «joker» fra Faktisk.no. Grunnen til at denne har bestått kravene jeg satt til analysmateriale er at artikkelen også ble publisert hos NRK samme dag. Det er viktig å påpeke at utvalget av materiale til denne analysen er såpass lite at funnene jeg kommer frem til i denne analysen ikke kan generaliseres.

Som nevnt tidligere er hypotesen at jeg kommer til å finne en eller begge av hoveddiskursene som eksisterer om konspirasjonsteoretikere: stigmatiserings- og normaliseringsdiskurs. For å finne frem til dette vil jeg benytte meg av analyseskjemaet som jeg skisserte under kapittelet om dokumentanalyse. Videre i kapittelet vil jeg referere til ulike figurer. Dette er dokumentanalyser av hver av de tre nyhetsartiklene. Disse ligger nederst i oppgaven under tittelen «vedlegg». Jeg vil videre ta for meg kontekst, innhold og retoriske grep i artiklene.

4.2.0 Kontekst

4.2.1 Hvor, når og hvordan?

De tre artiklene ble publisert i to av Norges største mediehus; VG og NRK. Den ene artikkelen skiller seg ut ved at den i utgangspunktet ble publisert på faktasjekknetsiden Faktisk.no, men ettersom den samme dag også ble postet hos NRK har jeg valgt å se på artikkelen som valid data. Faktisk.no skiller seg ut fra andre tradisjonelle medier ved at Faktisk.no er en uavhengig redaksjon som jobber med faktasjekk av samfunnsdebatten og det offentlige ordskiftet i Norge (Faktisk.no, 2021). Deres ønske er å bidra til en åpen, inkluderende og faktabasert offentlig samtale. Det gjør det også relevant med tanke på spredning av «fake news» og annen konspirasjonstenkning.

Alle de tre artiklene ble publisert dagen etter kongressangrepet. Når artiklene ble publisert er vesentlig med tanke på informasjonen som blir gitt i artiklene. Etter et angrep av såpass stort omfang kan det være for tidlig å si hvem som sto bak, men artiklene tar forbehold og flere av artiklene har blitt oppdatert i etterkant.

Artiklene følger en typisk nyhetsartikkel-struktur med tittel, ingress, brødtekst, bilder, bildetekster og faktabokser. Felles for alle de tre artiklene er at bilde av «QAnon-sjamanen» Jake Angeli er hovedbilde på toppen av siden. Dette gir leseren en indikasjon på hva artikkelen kommer til å handle om. Samspillet mellom alle elementene i artiklene er viktig for artiklenes troverdighet. Som påpekt i VGs artikkel (se Figur 1 i vedlegg) stemmer ingress, tittel og bilde overens i artikkelen på den måten at de alle legger et stort fokus på «QAnon-sjamanen». Brødteksten stemmer derimot ikke helt

overens med resten av artikkelen ved at ca. 40% av artikkelen handler om «våpenfanatiker» Richard «Bigo» Barnett. Det samme viser seg å være tilfelle i NRKs artikkel. Samspillet mellom tittel, ingress, bilde og bildetekst er litt skjevt fordelt. Bilde og ingress legger stor vekt på QAnon og «QAnon-sjamanen», men det er kun ca. 20% av artikkelen som snakker om QAnon, resten av artikkelen handler om andre mennesker som var med på å storme kongressen. Artikkelen nevner blant annet aktivist Tim Gionet, høyreekstrem politisk kommentator Nick Fuentes og Richard Barnett. Artikkelen som opprinnelig ble skrevet av Faktisk.no, men delt av NRK skiller seg ut ved at bilder og tekst har en generelt god sammenheng. Artikkelen fokuserer på QAnon og konspirasjonsteorier og bildene stemmer overens med dette. Samspill mellom de ulike elementene er relevant på den måten at leseren blir sterkt påvirket av bilder og titler og ved at samspillet mellom de er skjevt fordelt kan leseren sitte igjen med et skjevt bilde av tematikken.

4.3.0 Innhold

4.3.1 Kilder

Hvilke kilder som er brukt er med på å styrke troverdigheten til artiklene. Felles for alle artiklene er at de har flere ulike typer kilder. Det som går igjen er henvisninger til amerikanske medier, henvisninger til tidligere journalistisk arbeid og kommentarer fra eksperter og forskere. I VGs artikkel henviser blant annet journalisten til amerikanske medier: The Arizona Republic, Business Insider, New York Times og Arkansas Online. I tillegg henviser journalisten til tidligere artikler skrevet i VG om blant annet stormingen av kongressen. I avsnittet om QAnon henvises det til Wikipedia-siden om emnet. Det blir også brukt Twitter-meldinger som referanse. Faktisk.no nevnes også i forbindelse med QAnon i Norge. Lignende referansestil finner vi også i artikkelen fra NRK. Journalisten henviser også her til amerikanske medier: Anchorage Daily News, Business Insider, New York Times, The Washington Post og The State. I tillegg henviser journalisten til tidligere artikler skrevet i NRK om blant annet stormingen av kongressen og opptøyene i Charlottesville i 2017. I avsnittet om QAnon henvises det også her til Wikipedia-siden om emnet. Faktisk.no nevnes også. NRK har også fått kommentar fra journalist og forfatter Lasse Josephsen. Han har fordypet seg i høyreradikale miljøer og bidrar med kommentarer om QAnon i artikkelen. Faktisk.no skiller seg ut som den artikkelen med flest valide kilder. Ettersom Faktisk.no er en faktasjekknettside er vel dette nærmest en selvfølge. De henviser blant annet til en annen faktasjekk nettside som heter Factcheck.org. Denne faktasjekknettsiden hevder at talen som Trump holdt i forkant av stormingen var full av faktafeil. I tillegg bruker journalistene blant annet en melding fra Pennsylvania Department of state som tilbakeviser påstanden om at Pennsylvania hadde 205 000 flere stemmesedler enn velgere. Det henvises også til flere amerikanske medier i tillegg til uttalelser fra flere forskere og eksperter.

4.3.2 Fokus

Fokuset i artiklene er relevant for hva slags inntrykk av tematikken leseren sitter igjen med. Fokuset i VGs artikkel ligger på hvem som sto bak kongressangrepet. Det skrives mye om «QAnon-sjamanen» Jake Angeli, men ikke så mye om hva QAnon faktisk er. Det er en liten faktaboks i midten av artikkelen med direkte sitater fra Wikipedia-siden om QAnon. Nederst i artikkelen skrives det også en del om «våpenfanatiker» Richard «Bigo» Barnett. Han ble avbildet på Nancy Pelosis kontor med benene oppå skrivepulten hennes. Det skrives imidlertid ikke like mye om han som det skrives om Jake Angeli. Artikkelen gir et inntrykk av at det var flere QAnon-tilhengere med under angrepet enn det for eksempel var mennesker som Richard «Bigo» Barnett.

Mye av de samme trekkene kan vi se i NRKs artikkel. Hvis vi ser bort fra hovedbilde og ingressen i artikkelen er fokuset på ulike personer ganske jevnt fordelt i artikkelen. Allikevel får QAnon et litt større fokus enn de andre personene i artikkelen. I tillegg til at hovedbilde avbilder «QAnon-sjamanen» så er det også flere faktabokser, videoer og andre bilder som tar for seg QAnon. Det er også hentet inn kommentarer fra «ekspert» Lasse Josephsen om QAnon. På den måten får QAnon mer spalteplass i artikkelen enn for eksempel Tim Gionett og Richard Barnett.

Fokuset i Faktisk.nos artikkel er litt annerledes fra de andre nyhetsartiklene som er brukt i analysen. I denne artikkelen er fokuset fullt og helt på hvordan konspirasjonsteorier førte til et dødelig angrep, da med fokus på QAnon og feilinformasjon spredt fra Trump selv om at valget var stjålet. Et eksempel på dette finner vi allerede i ingressen: «Konspirasjonsteorier som ble spredt av president Donald Trump, og i ekkokammere på nettet, spilte en sentral rolle da den amerikanske Kongressen ble stormet» (Dahlback, Akerbæk & Molnes, 2021). Det skrives mye om konspirasjonsteorier, og denne artikkelen bruker ikke kun QAnon som eksempel. De nevner blant annet konspirasjoner rundt falske post-stemmesedler. I slutten av artikkelen knyttes det opp mot QAnon og journalistene drar koblinger mellom kongressangrepet og QAnon-tilhengere.

Oppsummert kan vi si at alle de tre artiklene har et stort fokus på QAnon selv om alle tre også tar opp andre involverte i kongressangrepet. Hvordan dette har innvirkning på diskurser skal jeg komme nærmere inn på i drøftingskapittelet.

4.4.0 Retoriske grep

4.4.1 Ordvalg

Ordvalg kan direkte knyttes opp mot diskurser. Hvilket språk vi bruker, og hvilken mening vi legger i det er med på å forme diskurser. I de tre artiklene har jeg sett på om det forekommer fordommer og stereotyper rundt konspirasjonsteoretikere og da spesielt QAnon-tilhengere. I avsnittet om QAnon i VGs artikkel nevnes konspirasjonsteori-begrepet uten at det blir gått noe nærmere inn på. Videre presenterer VG en kort introduksjon av QAnon som lyder: «QAnon er en internettkultur som oppsto i 2017. De høyre-radikale tilhengerne hevder at verden styres av en mektig elite som knyttes til satanisme, pedofili og kannibalisme og regner Donald Trump som folkets redningsmann» (Buggeland, 2011). Lengre ned i artikkelen nevnes det også at Jake Angeli tror på konspirasjonsteorier rundt korona blant annet ved at politiske ledere har sammensverget seg for å skjule store vitenskapelige gjennombrudd. I dette avsnittet nevnes verken QAnon eller begrepet «konspirasjonsteori», men det fremstilles som Angelis egne tanker og meninger. Hovedbilde i artikkelen viser Jake Angeli omringet av andre mennesker med Trump-merch. Bildeteksten sier at dette er andre konspirasjonsteoretikere og Trump-tilhengere uten at de videre identifiserer om menneskene på bildet faktisk er konspirasjonsteoretikere.

Lignende retorikk finner vi i artikkelen fra NRK. Begrepet «konspirasjonsteori» blir nevnt i forbindelse med QAnon, men det blir ikke gått nærmere inn på. I faktaboksen om QAnon blir konspirasjonsteorien beskrevet slik: «QAnon-tilhengerne tror verden er styrt av djeveldyrkende barneovergripere og ser på Donald Trump som en messias-skikkelse» (Zondag, 2021). Det nevnes blant annet ikke troen på «dypstaten». I tillegg uttaler Lasse Josephsen seg om QAnon og sier følgende: «QAnon-tilhengere har en genuin tro på at Trump er en ridderskikkelse som kjemper en kamp i det skjulte mot en satanistisk elite. Går man etter det i sømmene blir det bare villere. Man skulle ikke tro at noen ville bite på det, men det viser seg at en del helt vanlige mennesker har begynt å tro på» (Josephsen, 2021). Josephsen omtaler konspirasjonsteorien som «vill», men sier samtidig at helt «vanlige» mennesker har begynt å tro på den.

Også på dette punktet skiller artikkelen fra Faktisk.no seg ut. Begrepet «konspirasjonsteori» blir nevnt flere ganger i artikkelen, men ikke definert. I starten av artikkelen blir det skrevet «Onsdag ble Angeli en legemliggjøring av hvordan feilinformasjon og konspirasjonsteorier i ytterste konsekvens kan utvikle seg fra snakk i mørke krokar på nettet til forsøk på å forhindre en demokratisk maktoverføring med fysisk makt» (Dahlback, Akerbæk & Molnes, 2021). Her sier forfatterne eksplisitt at konspirasjonsteorier spilte en vesentlig rolle i kongressangrepet. Samtidig påpeker de at det var

feilinformasjon angående valgfusk spredt av Trump som har spilt den største rollen. I motsetning til de andre artiklene tar Faktisk.no også opp ekkokammere og at et angrep som dette er en direkte konsekvens av internettbevegelser som opererer i lukkede sosiale medier.

4.4.2 Stil og tone

Under stil og tone har jeg sett på hvordan forfatterne vekker leserne og hva slags konsekvenser dette har for hva slags inntrykk leseren sitter igjen med. I VGs artikkel ligger fokuset på «QAnon-sjamanen» og allerede i ingressen gis det beskrivelser som «halvnaken, tatovert QAnon-sjaman» med pelsprydet hjelm og det amerikanske flagget festet til et spyd var blant anførerne som ledet mobben inn i Kongressen». En ingress er ment for å få leseren interessert i artikkelen videre, men ingressen er preget av «sjokkerende» beskrivelser – noe som kanskje ikke er representativt for det artikkelen handler om, nettopp hvem som stormet kongressen. Det samme gjelder i beskrivelsen av konspirasjonsteorien QAnon. Det legges vekt på begreper som «pedofili», «satanisme» og «kannibalisme».

Denne typen stil og tone er også en gjenganger i de andre artiklene. Allerede fra tittel og hovedbilde i NRKs artikkel legger journalisten et fokus på «QAnon-sjamanen» Jake Angeli. Han beskrives som en mann iført en stor pelshatt med horn, rød og hvit ansiktsmaling, bar overkropp og et spyd med det amerikanske flagget. Videre omtaler Josephsen Angeli som selve symbolet på «selve fadesen». Det samme gjelder beskrivelsene av QAnon. Det vektlegges ord som «satandyrkende» og «barneovergripere».

Også i artikkelen fra Faktisk.no er det et stort fokus på QAnon, men i motsetning til de andre artiklene er ikke faktisk.no like avhengig av klikk. Et resultat av dette er en mye mer nyansert artikkel som ikke fokuserer på «sensasjon», men isteden fokuserer på å faktasjekke og kvalitetssikre påstander. Allikevel trekkes «satanisme» og «pedofili» inn i beskrivelsen av QAnon, men faktisk.no velger også å nevne forestillingene rundt «stormen» og nevner også begrepet «millenarisme».

5.0.0 Drøfting

Målet med denne analysen har vært å finne ut av hvilke av de to hoveddiskursene om konspirasjonsteorier som er dominerende i artiklene. Videre vil jeg med utgangspunkt i relevant teori drøfte funnene som kom frem i analysen.

5.1.0 Kontekst

Artiklene jeg valgte ut måtte oppfylle kravet om å være publisert i ett av de to største mediehusene i Norge; VG og NRK. Grunnen til at dette er relevant er fordi det er disse mediene flest nordmenn leser og de har derfor høy troverdighet i befolkningen. Det disse mediene poster vil de fleste nordmenn lese uten å tenke kritisk over hvor informasjonen de leser kommer fra. Mediene har derfor et stort ansvar i å presentere riktige faktaopplysninger og i tillegg ordlegge seg med omhu. Begrunnet i sosialkonstruktivistisk teori har mediene mye makt når det kommer til å forme samfunnets dominerende eller hegemoniske diskurser (Tjora, 2020). Befolkningen blir altså sterkt påvirket av medienes diskurser. Funnene fra Faktisk.no (som også ble publisert hos NRK) er spesielt interessante ettersom denne siden skiller seg ut fra de tradisjonelle mediene. Faktisk.no har faktisk som formål å slå ned på faktafeil og spredning av falske nyheter. Dette henger tett sammen med konspirasjonsteorier. Hvordan de omtaler konspirasjonsteoretikere er derfor interessante funn. Dette skal jeg komme nærmere inn på under drøftingen av innhold.

En interessant observasjon er antall artikler som ble publisert i etterkant av stormingen av kongressen. Ettersom jeg har avgrenset mitt data til kun å bli hentet fra VG og NRK ble det en utfordring at disse bare hadde én artikkel hver som handlet om konspirasjonsteorier. Selv om disse to artiklene nevner begrepet «konspirasjonsteori» blir det kun nevnt i forbindelse med QAnon. Det er interessant at konspirasjonsteori ikke blir nevnt i forbindelse med alle menneskene som trodde på konspirasjonsteorien spredt av Donald Trump om at valget var stjålet. QAnon er ganske langt ute på «konspirasjons-skalaen» og ved å kun nevne begrepet konspirasjonsteori i forbindelse med disse kan det være med på økt stigmatisering av konspirasjonsteoretikere. Faktisk.no er den eneste av artiklene som nevner «konspirasjonsteori» i andre sammenhenger enn med QAnon, allikevel sier journalistene implisitt i slutten av artikkelen at QAnon skal ha mye av skylden.

At artiklene skulle være publisert i kort tid etter hendelsen var ett av kravene jeg satt til analysemateriale. Det er allikevel en interessant observasjon hvor raskt ute mediene var i å «tildele skyld» i angrepet. Artiklene hevder å gi svar på hvem som sto bak angrepet, dette kommer til syne allerede i titlene. Allikevel er artiklene lite nyanserte og de fleste fokuserer på QAnon. To av artiklene nevner også en del Trump-supportere og andre involverte, men tittel og bilder samsvarer ikke med resten av brødteksten. Både tittel og bilde fokuserer på «QAnon-sjamanen» og dersom leseren ikke leser gjennom hele artikkelen vil hen få et inntrykk av at QAnon var den dominerende gruppen under kongressangrepet. Realiteten var at det var alle type mennesker som var med på stormingen. Den dominerende gruppen var mennesker som trodde på konspirasjonen om at valget var stjålet. Her

inngår så klart QAnon-tilhengere også, men ingen av mediene med unntak av Faktisk.no nevner «konspirasjonsteori» i andre sammenhenger enn i avsnittene om QAnon. Fokuset i artikkelen skal jeg komme nærmere inn på senere i drøftingen.

Oppsettet av artiklene spiller også en vesentlig rolle for hva leseren sitter igjen med etter å ha lest artiklene. Alle de tre artiklene har bilder, bildetekster, tittel, ingress, brødtekst og faktabokser. Felles for de alle er at bilder og faktabokser fokuserer på QAnon. Alle de tre artiklene har bilde av «QAnon-sjamanen» Jake Angeli som forsidebilde. Problemet er at ikke alle artiklene har et like godt samspill mellom tittel, bilde og brødtekst. Dersom du kun leser overskrift og ser på bilder i artiklene vil du sitte igjen med et inntrykk om at Jake Angeli var hjernen bak angrepet og at majoriteten av de som var med på stormingen var QAnon-tilhengere. Lenger ned i artiklene nevner journalisten andre typer mennesker, som blant annet høyreekstreme og våpenforkjempere, men disse får lite til ingen oppmerksomhet i tittel og bilde. Hvorfor mediene har valgt å avbilde Jake Angeli på forsiden av artiklene kan henge sammen med medienes jag etter klikk. Angeli er avbildet halvnaken med pelsprydet hjelm, ansiktsmaling i ansiktet og det amerikanske flagget festet til et spyd. Det er naturlig å tenke at dette er gjort med hensikt i å skaffe klikk, isteden for å bruke et bilde av for eksempel Richard Barnett. Samtidig fikk «QAnon-sjamanen» mye oppmerksomhet i etterkant av angrepet så det er naturlig at mediene omtaler han, men et så stort fokus samstemmer ikke med de faktiske hendelsene.

5.2.0 Innhold

Kildene journalistene har brukt spiller en viktig retorisk rolle. Kilder er med på å øke troverdigheten leseren har til artikkelen. Alle artiklene har brukt ulike typer kilder, blant annet henvisninger til amerikanske medier, henvisning til egne avisartikler og kommentarer fra eksperter og forskere. Et interessant funn er at både VG og NRK benytter seg av Wikipedia når de skal presentere QAnon-konspirasjonen. Som et etablert mediehus vil jeg tro at de har tilgang på mer troverdige kilder. Faktisk.no skiller seg ut ved å også slå ned på faktafeil fra Donald Trump og konspirasjonsteoretikere. De trekker blant annet frem konspirasjonen om at Pennsylvania hadde 205 000 flere stemmesedler en velgere. Ved å både prate om konspirasjonsteoretikere og samtidig slå ned på spredning av falsk fakta i samme artikkel økes troverdigheten til Faktisk.no.

Fokuset i artikkelen spiller nok størst rolle i hvilket inntrykk leseren sitter igjen med. En rød tråd i alle artiklene er det enorme fokuset på QAnon. Samtidig som det er et stort fokus på denne konspirasjonsteorien brukes det ikke mye spalteplass på å forklare hva QAnon faktisk er. Alle de tre

artiklene bruker en lignende definisjon om at QAnon tror at samfunnet er styrt av «djeveldyrkende barneovergripere». Definisjonen er ikke feil, men problemet ligger i at dette er den eneste definisjonen som blir gitt i samme setting som journalistene bruker begrepet «konspirasjonsteoretikere». Når forskning viser at *alle* mennesker faktisk er litt konspirasjonstroende blir det stigmatiserende av mediene å kun omtale det «sykeste» og mest sensasjonelle.

VG og NRK er ikke alene om å ha et stort fokus på QAnon. Et kjapt søk hos nasjonalbiblioteket viser at det i tidsrommet 6/1-2021 ble publisert 11 artikler som nevnte begrepet «konspirasjon». (Merk: Ikke alle disse artiklene handler om stormingen av kongressen, men allikevel tall som er verdt å merke seg). Søker vi på begrepet «konspirasjonsteori» i samme tidsrom ble det publisert 23 artikler i norske aviser. Søker vi derimot på QAnon får vi 39 treff i samme tidsrom. Disse tallene viser oss at mediene hadde et stort fokus på QAnon, og ikke alle nevner «konspirasjonsteori» i forbindelse med QAnon engang. At ikke alle nevner «konspirasjonsteori» i forbindelse med QAnon kan være med på hindre ytterligere stigmatisering av konspirasjonsteoretikere. Ved å kun nevne dette begrepet i forbindelse med QAnon uten å gå nærmere inn på det kan mediene implisitt gi leseren et inntrykk av at det er dette en konspirasjonsteoretiker *er* – en pelspryddet halvnaken sjaman som tror på at verden er styrt av djeveldyrkende barneovergripere. Når mediene gir et sånt inntrykk kan vi si at stigmatiseringsdiskursen er dominerende. Konspirasjonsteoretikerne blir gitt et bilde som «sykt» og «latterlig». Hadde mediene derimot omtalt alle menneskene som trodde at valget var stjålet med begrepet «konspirasjonsteoretiker», og dessuten lagt vekt på at alle har en tendens til å tro på folk rundt seg, ville det vært med på å bidra til en normaliseringsdiskurs fordi disse i større grad kan anses som «vanlige» mennesker.

5.3.0 Retoriske grep

Retoriske grep henger tett sammen med diskurser. Diskurser er sentrert utelukkende rundt språk. For å se om det er stigmatiserings- eller normaliseringsdiskurs som er dominerende i artiklene er det derfor nødvendig å se på språket som brukes.

I alle de tre artiklene så jeg etter fordommer og stereotypier i språket. Ettersom ingen av artiklene kun for seg konspirasjonsteoretikere som generelt fenomen har jeg vært nødt til å se hvordan de tar for seg konspirasjonsteoretikere med fokus på QAnon-tilhengere. Ettersom de bruker konspirasjonsteoretiker-begrepet i forbindelse med QAnon-tilhengere er det allikevel interessante funn med tanke på diskursene. Felles for alle artiklene er at ord som «satanisme», «pedofili» og «kannibalisme» blir nevnt i samme kontekst som konspirasjonsteori-begrepet og QAnon. At dette

nevnes i forbindelse med QAnon er ikke feil, men når de samtidig nevner konspirasjonsteori-begrepet uten å definere dette noe nærmere er dette med på å påvirke diskursene. I NRK hadde Lasse Josephsen en interessant uttalelse om QAnon: «QAnon-tilhengere har en genuin tro på at Trump er en ridderskikkelse som kjemper en kamp i det skjulte mot en satanistisk elite. Går man etter det i sømmene blir det bare villere. Man skulle ikke tro at noen ville bite på det, men det viser seg at en del helt vanlige mennesker har begynt å tro på» (Josephsen, 2021). Josephsen omtaler konspirasjonsteorien som «vill», men sier samtidig at helt «vanlige» mennesker har begynt å tro på den. Selv om dette kun handler om QAnon kan vi fortsatt finne eksempler på både en stigmatiserings- og en normaliseringsdiskurs. I det ene øyeblikket omtaler Josephsen konspirasjonsteorien som vill, men sier i det neste øyeblikket at «vanlige» mennesker har begynt å tro på den. Ved å bruke ordet «vill» kan vi se eksempel på en stigmatiseringsdiskurs, men ettersom han i neste setning bruker begrepet «vanlig» kan vi se antydning til en normaliseringsdiskurs.

Under stil og tone så jeg på hvordan journalistene prøver å vekke leseren. Også på dette punktet var QAnon og «QAnon-sjamanen» en gjenganger. I artiklene fra VG og NRK er det dette som preger både tittel, ingress og bilder – det er disse elementene som har som hovedoppgave å vekke leseren. Problemet med dette er at resten av brødteksten ikke stemmer helt overens med dette. Faktisk.no skiller seg ut ved å ha en gjennomgående rød tråd gjennom hele artikkelen. I tillegg nevner de viktige opplysningen om QAnon som de andre mediene ikke nevner, blant annet forestillingen om «stormen» og begrep som millenarisme.

5.4.0 Avsluttende refleksjoner

I dekingen av stormingen av kongressen i norske medier har jeg funnet ut at det har vært et stort fokus på QAnon. På generell basis kan vi nok si at det var mange konspirasjonsteoretikere som var ganske langt ut på «spekteret» som var med på selve stormingen, men det var langt flere som trodde på at valget var rigget og som ikke nødvendigvis tror på konspirasjonsteorier som QAnon. Problemet ligger da altså i at mediene er litt for overfladiske i dekingen sin. De nevner «konspirasjonsteori» og «konspirasjonsteoretiker» uten å definere begrepene eller bruke andre eksempler enn QAnon. Når avisene vektlegger QAnon såpass mye mens de snakker om konspirasjonsteorier og konspirasjonsteoretikere kan det være med på å vise de mer «ekstreme» konspirasjonsteoretikerne som selve eksempelet på hva en konspirasjonsteoretiker er.

6.0.0 Konklusjon

I denne oppgaven har jeg benyttet meg av metodene diskursanalyse og dokumentanalyse for å besvare problemstillingen «**hvilke diskurser dominerer artiklene som ble publisert i VG og NRK om hvem som sto bak angrepet på kongressbygningen i USA 6. januar 2021?**».

Fraværet av forklaring rundt mangfold ved bruk av konspirasjonsteori-begrepet viser at stigmatiseringsdiskursen fortsatt er mest dominerende ettersom leseren ikke får et nyansert bilde av hvem det var som var med på å storme kongressen. Den konsekvente bruken av konspirasjonsteori-begrepet i forbindelse med QAnon-beskrivelser som «satandyrkende barneovergripere» er med på å bidra til en økt stigmatisering av konspirasjonsteoretikere ettersom det ikke vises til noen andre eksempler knyttet til begrepet. Allikevel ser man tegn til en normaliseringsdiskurs, spesielt i artikkelen til Faktisk.no. Her nevnes også begrepet i forbindelse med konspirasjonen om at valget var stjålet.

Igjen vil jeg påpeke at utvalget av artikler til analysen er lite, og at det derfor ikke er mulig ut fra min analyse å vite om mediene alltid snakker om konspirasjonsteorier og konspirasjonsteoretikere med denne stigmatiserende diskursen. Allikevel passer mine funn sammen med teori rundt stigmatisering av konspirasjonsteoretikere og avisers retorikk.

7.0.0 Litteraturliste

Aliapoulios, M., Papasavva, A., Ballard, C., De Cristofaro, E., Stringhini, G., Zannettou, S., & Blackburn, J. (2021). The Gospel According to Q: Understanding the QAnon Conspiracy from the Perspective of Canonical Information.

Christoffersen, L., & Johannessen, A. (2012). *Forskningsmetode for lærerutdanningene*. Oslo: Abstrakt forlag

Dahl, Ø. (2019, 9. januar). *Diskurs, sannhet og makt*. NDLA.

<https://ndla.no/nb/subject:18/topic:1:193544/topic:1:82742/resource:1:82769?filters=urn:filter:b9e86c43-93b8-49e9-81af-09dbc7d79401>

Dyrendal, A., & Emberland, T. (2019). *Hva er konspirasjonsteorier* (Vol. 69). Oslo: Universitetsforlaget.

Dyrendal, Asbjørn. (2020, 23. oktober). *Konspirasjonsteori i Store norske leksikon* på snl.no.

Hentet 30. april 2021 fra <https://snl.no/konspirasjonsteori>

Dyrendal, A. (2016, 16. mars). *Diskurs og diskursanalyse* [Video]. Youtube.

<https://www.youtube.com/watch?v=z4QKiZRWqEE>

Dyrendal, A. (2016, 19. mars) *Diskursanalyse og betydning* [Video]. Youtube.

<https://www.youtube.com/watch?v=WBSU8Kmb-hM&t=194s>

Døving, C., & Kraft, S. (2013). *Religion i pressen*. Oslo: Universitetsforlaget

Færseth, John & Dyrendal, Asbjørn. (2021, 3. februar). *QAnon i Store norske leksikon* på snl.no.

Hentet 7. mai 2021 fra <https://snl.no/QAnon>

Grue, J. (2011). Kritisk diskursanalyse. I Hitching, T., Nilsen, A., & Veum, A. (Red.), *Diskursanalyse i praksis : Metode og analyse*. Kristiansand: Høyskoleforlaget

Jor, B. L. (2021, 7. januar). -Skal slåss som et helvete. *Dagbladet*.

<https://www.dagbladet.no/nyheter/skal-slass-som-et-helvete/73253931>

Neumann, I. (2001). *Mening, materialitet, makt : En innføring i diskursanalyse*. Bergen: Fagbokforlaget

Nilsen, A. B. (2011). Interkulturell retorikk – Osama bin Ladens makt. I Hitching, T., Nilsen, A., & Veum, A. (Red.), *Diskursanalyse i praksis : Metode og analyse*. Kristiansand: Høyskoleforlaget

Papasavva, A., Blackburn, J., Stringhini, G., Zannettou, S., & Cristofaro, E.D. (2020). "Is it a Qoincidence?": An Exploratory Study of QAnon on Voat.

Pettersen, A., & Dyrendal, A. (2008). *Dommedag! : Verdens undergang før og nå*. Oslo: Humanist forlag

Skybakmoen, J. (2020). *Oppdatert* [Audio podkast]. NRK.

https://radio.nrk.no/podkast/oppdatert/sesong/202011/l_9909900a-60c3-40c3-8990-0a60c340c358

Thalmann, K. (2019). *The Stigmatization of Conspiracy Theory Since the 1950s: "a Plot to Make Us Look Foolish"*. Routledge.

The Economist/YouGov. (2021). *Favorability of Qanon*.

<https://docs.cdn.yougov.com/4yijbkc2z/econTabReport.pdf>

Tjora, Aksel. (2020, 3. desember). *Sosialkonstruktivisme* i *Store norske leksikon* på snl.no. Hentet 14. mai 2021 fra <https://snl.no/sosialkonstruktivisme>

Uscinski, J. E. (2018). *Conspiracy theories and the people who believe them*. Oxford University Press, USA.

Van Prooijen, J. W. (2018). *The psychology of conspiracy theories*. Routledge

8.0.0 Analysemateriale

Buggeland, S. A. (2021, 7. januar). De stormet kongressen: QAnon-sjaman og våpenfanatiker. VG.
<https://www.vg.no/nyheter/utenriks/i/dlvaqX/de-stormet-kongressen-qanon-sjaman-og-vaapenfanatiker>

Dahlback, M. L., Akerbæk, E. & Molnes, G. (2021, 7. januar). Konspirasjonsteorier førte til dødelige opptøyer. Faktisk.no
https://www.nrk.no/urix/faktisk_-konspirasjonsteorier-forte-til-dodelige-opptoyer-1.15317292

Zondag, M. H. W. (2021, 7 januar). Stormingen av Kongressen: Flere høyreekstreme aktivister identifisert. NRK.
<https://www.nrk.no/urix/profilerte-hoyreekstreme-deltok-i-stormingen-av-kongressen-1.15316617>

9.0.0 Vedlegg

9.1.0 Figur 1

Dokumentanalyse av «De stormet kongressen: QAnon-sjaman og våpenfanatiker» publisert på VG.no 7. januar 2021.

<p>Kontekst</p>	<p>Hvor?</p> <p>Når?</p> <p>Hvordan?</p>	<p>Artikkelen ble publisert på VGs nettside VG.no.</p> <p>Artikkelen ble publisert 7. januar 2021. Dette var under et døgn etter angrepet på kongressbygningen den 6. januar.</p> <p>Artikkelen er en nyhetsartikkel med tittel, ingress, brødtekst, bilder, bildetekster og faktabokser.</p> <p>Hovedbilde i artikkelen er «QAnon-sjamanen» Jake Angeli som blir avbildet inne i kongressbygningen. Bildeteksten lyder: «Jake Angeli (32) omgitt av konspirasjonsteoretikere og Trump-tilhengere under okkupasjonen av Kongressen Washington D.C. onsdag (Buggeland, 2021).</p> <p>Ingress, tittel og bilde stemmer overens på den måten at de alle legger et stort fokus på «QAnon-sjamanen». Brødteksten stemmer derimot ikke helt overens med resten av artikkelen ved at ca. 40% av artikkelen også omtaler «våpenfanatiker» Richard «Bigo» Barnett.</p>
<p>Innhold</p>	<p>Hvilke kilder brukes:</p>	<p>Journalisten henviser blant annet til amerikanske medier: The Arizona Republic, Business Insider, New York Times og Arkansas</p>

	<p>Fokus:</p>	<p>Online. I tillegg henviser journalisten til tidligere artikler skrevet i VG om blant annet stormingen av kongressen. I avsnittet om QAnon henvises det til Wikipedia-siden om emnet. Det blir også brukt Twitter-meldinger som referanse. Faktisk.no nevnes også i forbindelse med QAnon i Norge.</p> <p>Fokuset i artikkelen ligger på hvem som sto bak kongressangrepet. Det skrives mye om «QAnon-sjamanen» Jake Angeli, men ikke så mye om hva QAnon faktisk er. Det er en liten faktaboks i midten av artikkelen med direkte sitater fra Wikipedia-siden om QAnon.</p> <p>Nederst i artikkelen skrives det også en del om «våpenfanatiker» Richard «Bigo» Barnett. Han ble avbildet på Nancy Pelosis kontor med benene oppå skrivepulten hennes. Det skrives imidlertid ikke like mye om han som det skrives om Jake Angeli.</p> <p>Generelt er utvalget i artikkelen litt ubalansert med tanke på hvem som faktisk var med på å storme kongressen. Artikkelen gir et inntrykk av at det var flere QAnon-tilhengere med under angrepet enn det for eksempel var mennesker som Richard «Bigo» Barnett.</p>
<p>Retoriske grep</p>	<p>Ordvalg:</p>	<p><u>Fordommer og stereotypier:</u></p> <p>I avsnittet om QAnon nevnes konspirasjonsteori-begrepet uten at det blir gått noe nærmere inn på. Videre presenterer VG en kort introduksjon av QAnon som lyder: «QAnon er en internettkult som oppsto i</p>

	Stil og tone:	<p>2017. De høyre-radikale tilhengerne hevder at verden styres av en mektig elite som knyttes til satanisme, pedofili og kannibalisme og regner Donald Trump som folkets «redningsmann» (Buggeland, 2011). Definisjonen er ikke feil, men QAnon er en mye mer kompleks konspirasjonsteori enn som så. Lengre ned i artikkelen nevnes det også at Jake Angeli tror på konspirasjonsteorier rundt korona blant annet ved at politiske ledere har sammensverget seg for å skjule store vitenskapelige gjennombrudd. I dette avsnittet nevnes verken QAnon eller begrepet «konspirasjonsteori», men det fremstilles som Angelis egne tanker og meninger.</p> <p>Avsnittet om QAnon knyttes også opp mot begrepet «høyre-radikalisme».</p> <p>Hovedbilde i artikkelen viser Jake Angeli omringet av andre mennesker med Trump-merch. Bildeteksten sier at dette er andre konspirasjonsteoretikere og Trump-tilhengere uten at de videre identifiserer om menneskene på bildet faktisk er konspirasjonsteoretikere.</p> <p><u>Hvordan vekker journalisten leseren?</u></p> <p>Fokuset i artikkelen ligger på «QAnon-sjamanen» og allerede i ingressen gis det beskrivelser som «halvnaken, tatovert QAnon-sjaman» med pelsprydet hjelm og det</p>
--	----------------------	--

		<p>amerikanske flagget festet til et spyd var blant anførerne som ledet mobben inn i Kongressen». En ingress er ment for å få leseren interessert i artikkelen videre, men ingressen er preget av «sjokkerende» beskrivelser – noe som kanskje ikke er representativt for det artikkelen handler om, nettopp hvem som stormet kongressen.</p> <p>Det samme gjelder i beskrivelsen av konspirasjonsteorien QAnon. Det legges vekt på begreper som «pedofili», «satanisme» og «kannibalisme».</p>
--	--	---

9.2.0 Figur 2

Dokumentanalyse av «Stormingen av kongressen: Flere høyreekstreme aktivister identifisert» publisert på NRK.no 7. januar 2021.

Kontekst	<p>Hvor?</p> <p>Når?</p> <p>Hvordan?</p>	<p>Artikkelen ble publisert i nettavisen NRK.no</p> <p>Artikkelen ble publisert 7. januar 2021. Dette var under et døgn etter angrepet på kongressbygningen den 6. januar.</p> <p>Artikkelen er en nyhetsartikkel med tittel, ingress, brødtekst, bilder, bildetekster og faktabokser</p> <p>Hovedbilde i artikkelen er «QAnon-sjamanen» Jake Angeli som blir avbildet inne i kongressbygningen. Bildeteksten lyder: «LEDET TROPPENE: Jake Angeli, også kalt «Q-sjamanen», skal ha dirigert troppene inne i kongressbygningen, ifølge flere medier.» (Zondag, 2021).</p> <p>Tidlig i artikkelen er det en faktaboks som kort tar for seg QAnon.</p> <p>Samspillet mellom tittel, ingress, bilde og bildetekst er litt skjevt fordelt. Bilde og ingress legger stor vekt på QAnon og «QAnon-sjamanen», men det er kun ca. 20% av artikkelen som snakker om QAnon, resten av artikkelen handler om andre mennesker som var med på å storme kongressen. Artikkelen nevner blant annet aktivist Tim Gionet,</p>
-----------------	---	---

		høyreekstrem politisk kommentator Nick Fuentes og Richard Barnett.
Innhold	<p>Hvilke kilder brukes:</p> <p>Fokus:</p>	<p>Journalisten henviser blant annet til amerikanske medier: Anchorage Daily News, Business Insider, New York Times, The Washington Post og The State. I tillegg henviser journalisten til tidligere artikler skrevet i NRK om blant annet stormingen av kongressen og opptøyene i Charlottesville i 2017. I avsnittet om QAnon henvises det til Wikipedia-siden om emnet. Faktisk.no nevnes også. NRK har også fått kommentar fra journalist og forfatter Lasse Josephsen. Han har fordypet seg i høyre-radikale miljøer og bidrar med kommentarer om QAnon i artikkelen.</p> <p>Hvis vi ser bort fra hovedbilde og ingressen i artikkelen er fokuset på ulike personer ganske jevnt fordelt i artikkelen. Allikevel får QAnon et litt større fokus enn de andre personene i artikkelen. I tillegg til at hovedbilde avbilder «QAnon-sjamanen» så er det også flere faktabokser, videoer og andre bilder som tar for seg QAnon. Det er også hentet inn kommentarer fra «ekspert» Lasse Josephsen om QAnon. På den måten får QAnon mer spalteplass i artikkelen enn for eksempel Tim Gionett og Richard Barnett.</p>
Retoriske grep	Ordvalg:	<p>Fordommer og stereotyper:</p> <p>Begrepet «konspirasjonsteori» blir nevnt i forbindelse med QAnon, men det blir ikke gått nærmere inn på. I faktaboksen om QAnon blir konspirasjonsteorien beskrevet slik: «QAnon-</p>

		<p>tilhengerne tror verden er styrt av djeveldyrkende barneovergripere og ser på Donald Trump som en messias-skikkelse» (Zondag, 2021). Dette er ikke feilinformasjon, men QAnon er mer komplekst og har andre forestillinger enn dette. Det nevnes blant annet ikke troen på «dypstaten» og de dommedagsliknende tankene.</p> <p>Høyrradikalisme knyttes også opp mot QAnon i artikkelen.</p> <p>I tillegg uttaler Lasse Josephsen seg om QAnon og sier følgende: «QAnon-tilhengere har en genuin tro på at Trump er en ridderskikkelse som kjemper en kamp i det skjulte mot en satanistisk elite. Går man etter det i sømmene blir det bare villere. Man skulle ikke tro at noen ville bite på det, men det viser seg at en del helt vanlige mennesker har begynt å tro på» (Josephsen, 2021). I denne uttalelsen kan vi finne eksempler på både en stigmatiseringdiskurs og en normaliseringsdiskurs. Josephsen omtaler konspirasjonsteorien som «vill», men sier samtidig at helt «vanlige» mennesker har begynt å tro på den.</p> <p><u>Hvordan vekker journalisten leseren?</u></p> <p>Allerede fra tittel og hovedbilde legger journalisten et fokus på «QAnon-sjamanen» Jake Angeli. Han beskrives som en mann iført en stor pelshatt med horn, rød og hvit ansiktsmaling, bar overkropp og et spyd med</p>
--	--	---

		<p>det amerikanske flagget. Videre omtaler Josepshen Angeli som selve symbolet på «selve fadesen».</p> <p>Det samme gjelder beskrivelsene av QAnon. Det vektlegges ord som «satandyrkende» og «barneovergripere».</p>
--	--	---

9.3.0 Figur 3

Dokumentanalyse av «Konspirasjonsteorier førte til dødelige opptøyer» publisert hos Faktisk.no 7. januar 2021, og «repostet» hos NRK.no samme dag.

Kontekst	<p>Hvor?</p> <p>Når?</p> <p>Hvordan?</p>	<p>Artikkelen ble i utgangspunktet publisert på Faktisk.no, men saken ble «repostet» hos NRK.no samme dag.</p> <p>Artikkelen ble publisert 7. januar 2021. Dette var under et døgn etter angrepet på kongressbygningen den 6. januar.</p> <p>Faktisk.no skiller seg ut fra andre tradisjonelle medier ved at Faktisk.no er en uavhengig redaksjon som jobber med faktasjekk av samfunnsdebatten og det offentlige ordskiftet i Norge. Artikkelen er likevel utformet som en tradisjonell nyhetsartikkel med tittel, ingress, bilder, bildetekster og faktabokser.</p> <p>Hovedbilde i artikkelen er «QAnon-sjamanen» Jake Angeli som står inne i kongressbygningen med flere aktivister vedsiden av seg. I denne artikkelen har bilder og tekst en god sammenheng. Artikkelen fokuserer på QAnon og konspirasjonsteorier og bildene stemmer overens med dette.</p> <p>I artikkelen er det også flere skjermdumper fra blant annet Trump og apparatet rundt som hevder at valget ble stjålet.</p>
Innhold	Hvilke kilder brukes?	Ettersom Faktisk.no er en faktasjekknettside er det naturlig at artikkelen er full av kilder. De henviser blant annet til en annen faktasjekk nettside som heter Factcheck.org. Denne

	<p>Fokus:</p>	<p>faktasjekknettsiden hevder at talen som Trump holdt i forkant av stormingen var full av faktafeil. I tillegg bruker journalistene flere valide kilder, som blant annet en melding fra Pennsylvania Department of state som tilbakeviser påstanden om at Pennsylvania hadde 205 000 flere stemmesedler enn velgere. Det henvises også til flere amerikanske medier i tillegg til uttalelser fra flere forskere og eksperter.</p> <p>Fokuset i denne artikkelen er litt annerledes fra de andre nyhetsartiklene som er brukt i analysen. I denne artikkelen er fokuset fullt og helt på hvordan konspirasjonsteorier førte til et dødelig angrep, da med fokus på QAnon og feilinformasjon spredt fra Trump selv om at valget var stjålet. Det skrives mye om konspirasjonsteorier, og denne artikkelen bruker ikke kun vekt på QAnon som eksempel. De nevner blant annet konspirasjoner rundt falske post-stemmesedler. I slutten av artikkelen knyttes det opp mot QAnon og journalistene drar koblinger mellom kongressangrepet og QAnon-tilhengere.</p>
<p>Retoriske grep</p>	<p>Ordvalg:</p>	<p><u>Fordommer og stereotypier:</u></p> <p>Begrepet «konspirasjonsteori» blir nevnt flere ganger i artikkelen, men ikke definert. I starten av artikkelen blir det skrevet «Onsdag ble Angeli en legemliggjøring av hvordan feilinformasjon og konspirasjonsteorier i ytterste konsekvens kan utvikle seg fra snakk i mørke krokar på nettet til forsøk på å forhindre en demokratisk maktoverføring med</p>

	Stil og tone:	<p>fysisk makt» (Dahlback, Akerbæk & Molnes, 2021). Her sier forfatterne eksplisitt at konspirasjonsteorier spilte en vesentlig rolle i kongressangrepet. Samtidig påpeker de at det var feilinformasjon angående valgfusk spredt av Trump som har spilt den største rollen. Artikkelen tar også opp ekkokammere og at et angrep som dette er en direkte konsekvens av internettbevegelser som opererer i lukkede sosiale medier, samtidig knyttes det opp mot QAnon.</p> <p><u>Hvordan vekker journalisten leseren?</u></p> <p>Også i denne artikkelen er det et stort fokus på QAnon, men i motsetning til de andre artiklene er ikke faktisk.no like avhengig av klikk. Et resultat av dette er en mye mer nyansert artikkel som ikke fokuserer på «sensasjon», men isteden fokuserer på å faktasjekke og kvalitetssikre påstander. Allikevel trekkes «satanisme» og «pedofili» inn i beskrivelsen av QAnon, men faktisk.no velger også å nevne forestillingene rundt «stormen» og nevner også begrepet «millenarisme».</p>
--	----------------------	---